

§ 87

Dnr KS 2023/01222-2.3.0

Beslut - Svar på motion från (M) om att utreda fler användningsområden av artificiell intelligens

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Reservation

Elisabeth Unell (M), Eleonore Lundkvist (M) och Anna Nordin (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för Elisabeth Unells (M) förslag.

Caroline Frisk (SD) och Ingmarie Bjurstedt (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Caroline Frisks (SD) förslag.

Ärendebeskrivning

Anna Hård af Segerstad (M) har i en motion med rubriken Motion från (M) om att utreda fler användningsområden av artificiell intelligens föreslagit att Västerås stads alla förvaltningar utreder hur artificiell intelligens kan effektivisera och minska kostnader, göra bättre prognoser och klimatsmart hållbar hantering i verksamheter.

Kommunfullmäktige har den 7 september 2023 §234 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Den offentliga sektorn står inför stora utmaningar under de kommande åren då allt färre i arbetsför ålder ska finansiera välfärden och de övriga offentliga tjänsterna. Västeråsmajoriteten ser, likt resterande kommunsverige, att nyttjandet av digitaliseringen och den artificiella intelligensen är en nyckelfaktor för att klara det offentliga uppdraget under de kommande åren. Fler processer och arbetsuppgifter behöver digitaliseras och automatiseras så att stadens anställda i så hög utsträckning som möjligt kan nyttja sin arbetstid till att stötta eleven i klassrummet, ge omvårdnad till brukaren på äldreboendet eller stötta familjen som är i kontakt med socialtjänsten.

För att Västerås stad som organisation ska ta nästa kliv inom området beslutade kommunstyrelsen den 17 januari 2024 om ett nytt program för digital utveckling med en tillhörande handlingsplan. Ett av handlingsplanens sju prioriterade utvecklingsinitiativ är "Kraftsamla kring arbetet med att nyttja automatisering, AI och öppna data för att utveckla välfärden, effektivisera arbetsprocesser och förenkla vardagen för företag och invånare".

Mot bakgrund av ovanstående anser Västeråsmajoriteten att vi redan gått förbi utredningsfasen vad gäller nyttjandet av artificiell intelligens och nu snarare fokuserar på faktiskt handling och genomförande. Motionen föreslås därför inte föranleda någon ytterligare åtgärd.

Västeråsmajoriteten har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Yrkanden

Elisabeth Unell (M) och Caroline Frisk (SD) yrkar bifall till motionen.

Amanda Grönlund (KD) yrkar bifall till Västeråsmajoritetens förslag.

Proposition

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, bifall till motionen från Elisabeth Unell (M) och Caroline Frisk (SD) samt bifall till Västeråsmajoritetens förslag från Amanda Grönlund (KD). Ordföranden föreslår en propositionsordning där de två förslagen ställs mot varandra. Kommunstyrelsen godkänner föreslagen propositionsordning varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Västeråsmajoritetens förslag.

Svar på motion från (M) om att utreda fler användningsområden av artificiell intelligens

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Motionen föranleder ingen ytterligare åtgärd.

Ärendebeskrivning

Anna Hård af Segerstad (M) har i en motion med rubriken *Motion från (M) om att utreda fler användningsområden av artificiell intelligens* föreslagit att Västerås stads alla förvaltningar utreder hur artificiell intelligens kan effektivisera och minska kostnader, göra bättre prognoser och klimatsmart hållbar hantering i verksamheter.

Kommunfullmäktige har den 7 september 2023 §234 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Den offentliga sektorn står inför stora utmaningar under de kommande åren då allt färre i arbetsför ålder ska finansiera välfärden och de övriga offentliga tjänsterna. Västeråsmajoriteten ser, liksom resterande kommunsverige, att nyttjandet av digitaliseringen och den artificiella intelligensen är en nyckelfaktor för att klara det offentliga uppdraget under de kommande åren. Fler processer och arbetsuppgifter behöver digitaliseras och automatiseras så att stadens anställda i så hög utsträckning som möjligt kan nyttja sin arbetstid till att stötta eleven i klassrummet, ge omvårdnad till brukaren på äldreboendet eller stötta familjen som är i kontakt med socialtjänsten.

För att Västerås stad som organisation ska ta nästa kliv inom området beslutade kommunstyrelsen den 17 januari 2024 om ett nytt program för digital utveckling med en tillhörande handlingsplan. Ett av handlingsplanens sju prioriterade utvecklingsinitiativ är "Kraftsamla kring arbetet med att nyttja automatisering, AI och öppna data för att utveckla välfärden, effektivisera arbetsprocesser och förenkla vardagen för företag och invånare".

Mot bakgrund av ovanstående anser Västeråsmajoriteten att vi redan gått förbi utredningsfasen vad gäller nyttjandet av artificiell intelligens och nu snarare fokuserar på faktiskt handling och genomförande. Motionen föreslås därför inte föranleda någon ytterligare åtgärd.

Kommunstyrelsen
Jörgen Sandström
Epost: jorgen.sandstrom@vasteras.se

Underlag för beslut om Motion från (M) om att utreda fler användningsområden av artificiell intelligens

Ärendebeskrivning

Anna Hård af Segerstad (M) har i en motion med rubriken Motion från (M) om att utreda fler användningsområden av artificiell intelligens föreslagit att Västerås stads alla förvaltningar utreder hur artificiell intelligens kan effektivisera och minska kostnader, göra bättre prognoser och klimatsmart hållbar hantering i verksamheter.

Kommunfullmäktige har den 7 september 2023 §234 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Faktaunderlag

Västerås stad står liksom Sveriges andra offentliga aktörer inför flera strukturella utmaningar. En övergripande utmaning är den demografiska utvecklingen, där andelen äldre och yngre ökar i förhållande till andelen i arbetsför ålder. Det innebär att staden behöver hitta långsiktiga lösningar för att finansiera välfärden, upprätthålla kompetensförsörjningen och samtidigt intensifiera arbetet med att skapa en hållbar framtid. Genom att utmana dagens arbetssätt och bättre ta vara på digitaliseringens möjligheter kan förutsättningar skapas för att möta dessa utmaningar.

Nyttjandet av artificiell intelligens (AI) kommer vara en nyckelfaktor i detta arbete. Aldrig tidigare har en teknik haft en så stark inneboende kraft att accelerera förmågan till utveckling. Med AI kan stora datamängder analyseras och hanteras, vilket bland annat kan möjliggöra automatiserade och mer rättssäkra beslut samt ge stärkta förutsättningar att identifiera problem och utvecklingsmöjligheter i stadens verksamheter.

Västerås stad har ingen formaliserad AI-strategi, men under framför allt det senaste året har AI diskuterats flitigt runtom i organisationen. Det är tydligt att det finns väldigt olika uppfattningar om vad AI är och hur potentialen för AI ser ut. Därför påbörjades under sommaren 2023 ett samarbete med AI Swedens mittnod, som har kontor i Västerås, i syfte att utvärdera och utforma en verksamhetsanpassade studiecirkel kring AI.

Under 2024 kommer studiecirkeln tillsammans med en mikroutbildning i AI rullas ut i Västerås stad för att åstadkomma ett kunskapslyft kring AI och dess möjligheter. Kunskap och förståelse är en viktigt grund för att kunna accelerera arbetet med AI och nå en högre användningsgrad i Västerås stad. Parallellt med denna kunskapssatsning är det viktigt att börja testa och konkret använda AI-lösningar för att exempelvis automatisera uppgifter.

Genom att börja automatisera med hjälp av AI kan Västerås stad förstärka det organisatoriska lärandet, frigöra tid och minska kostnader.

Under år 2023 har en lång rad olika potentiella tillämpningar av AI i stadens verksamheter identifierats. Några av dessa är nu pågående initiativ där man bland annat utvärderar genomförbarheten. Det är långt ifrån alla idéer som kan realiseras med dagens teknik, dels för att tekniken fortfarande är omogen, dels för att det saknas data för att träna upp den tekniska lösningen.

Det finns en rad olika utmaningar kopplat till att införa AI-lösningar. Bland annat ställs särskilda krav på infrastruktur och utvecklingsmiljöer och det krävs särskild kompetens i att träna AI-modeller. Dessutom behöver informationssäkerhetsmässiga och etiska aspekter omhändertas på ett helt nytt sätt.

För att AI-lösningar ska kunna leda till positiva effekter i organisationen behöver ovanstående utmaningar hanteras och det är något som är högt prioriterat i arbetet framåt. Att implementera AI som ett medel för verksamhetsutveckling och effektivisering är dock kostnadsdrivande i ett initialt skede och det finns stora oklarheter kring om de ekonomiska resurserna i staden är tillräckliga.

Under år 2023 har ett förslag på nytt program för digital utveckling i Västerås stad och dess helägda bolag tagits fram. Programmet, som syftar till att skapa en gemensam riktning och förståelse för digitaliserings- och verksamhetsutvecklingsarbetet i Västerås stad, pekar bland annat ut de tre viktigaste utvecklingsområdena kopplat till digitalisering.

Ett av utvecklingsområdena är "den datadrivna staden". Detta område understryker att Västerås stad ska utveckla ett förhållningssätt där data betraktas och behandlas som en strategisk resurs, och att datadrivna tjänster ska utvecklas i syfte att förenkla arbets- och analysprocesser. AI bedöms vara en viktig möjliggörare för att nå målet om "den datadrivna staden".

Till det föreslagna programmet hör också en handlingsplan som pekar ut sju särskilt prioriterade utvecklingsinitiativ. Ett av de prioriterade utvecklingsinitiativen är: "Kraftsamla kring arbetet med att nyttja automatisering, AI och öppna data för att utveckla välfärden, effektivisera arbetsprocesser och förenkla vardagen för företag och invånare."

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

Utveckling av tjänster och funktioner med modern teknik kräver resurser för både lärande, utveckling och införande.

Hållbar utveckling

Moderna tekniska lösningar är ofta behjälpliga att åstadkomma en mer hållbar utveckling i samtliga tre perspektiv.

Helene Öhrling
Stadsdirektör

Jörgen Sandström
Digitaliseringsdirektör

Motion om att utreda fler användningsområden av artificiell intelligens

Västerås är en industristad och ska fortsätta att vara en stad där digitalisering och ny teknik används. Vi vill att Västerås stad ska vara en smart stad. Med nya samarbetet med bland annat ABB inom stadsdelen Mälarporten är en bra början. Staden har oroväckande budgetläge 2024. Det finns användningsområden där artificiell intelligens (AI) kan minska kostnader, skapa bättre prognoser och utveckla Västerås för medborgarnas bästa. Kostnader för införandet av AI kan minskas då samma algoritm kan användas för olika områden efter att den tränats för olika problem. Genom bra målgruppskännetecken kan de lågt hängande frukter plockas tidigt.

Några exempel:

Genom att bra historiska data, födselstatistik och inflyttningssiffror få fram optimering av lokalbehov och placering för förskolor och skolor.

Kostnader kan kunna minskas med hjälp av bättre verktyg för att undvika svinn till exempel vid matinköp, förbrukningsmaterial

Minskade kostnader för snöröjning inklusive markvärme och vägunderhåll genom analys av relevant data som till exempel historiska väderdata, väderprognoser, markförhållanden.

Minskade kostnader för äldre med hemtjänst eller boende på äldreboende genom larmsensor som kan följa och lära sig utmärkande mönster i en persons beteende och larma vårdpersonalen när systemet upptäcker ett ovanligt mönster som fall utomhus eller i eget boende.

Med anledning av ovanstående yrkar jag

Att Västerås stads alla förvaltningar utreder hur artificiell intelligens kan effektivisera och minska kostnader, göra bättre prognoser och klimatsmart hållbar hantering i verksamheter.

Anna Hård af Segerstad (M)